

АНАЛИЗ

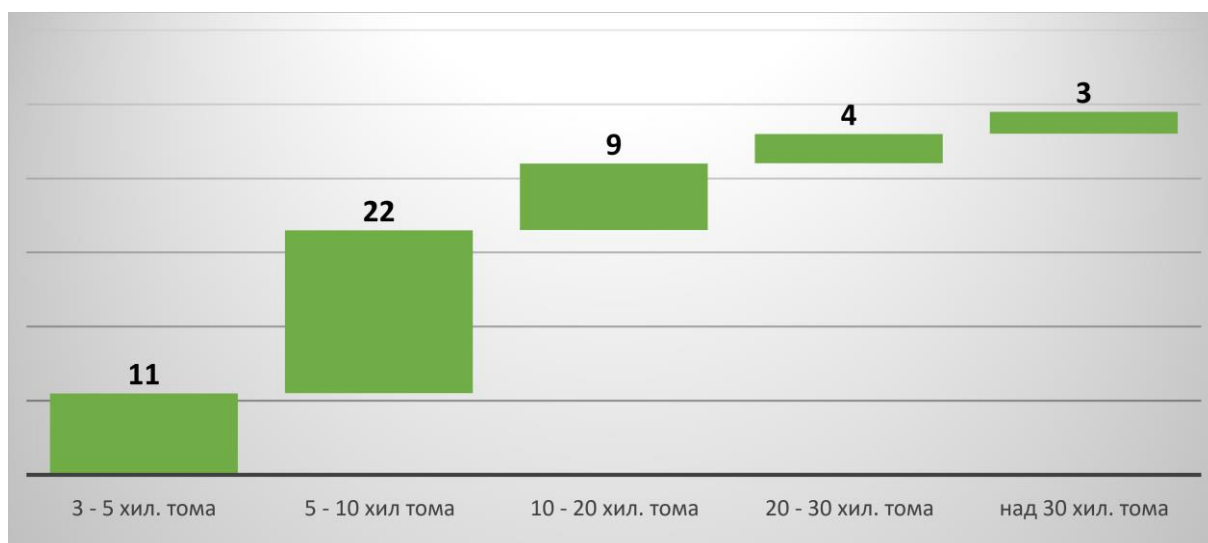
„ЧИТАЛИЩНИТЕ БИБЛИОТЕКИ В ОБЛАСТ ПЕРНИК – ПЪРВИ ДАННИ ОТ РЕГИСТЪРА НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ БИБЛИОТЕКИ“

Стартът на процедурата по вписване в Регистъра на обществените библиотеки през 2016 година обуславя потребността от аналитичен поглед към ситуацията, в края на този процес, през първата година от въвеждането на практиката библиотеките да предоставят публично информация. Настоящият анализ е изготвен въз основа на информацията по показателите за вписаните читалищни библиотеки от Област Перник в регистъра на обществените библиотеки.

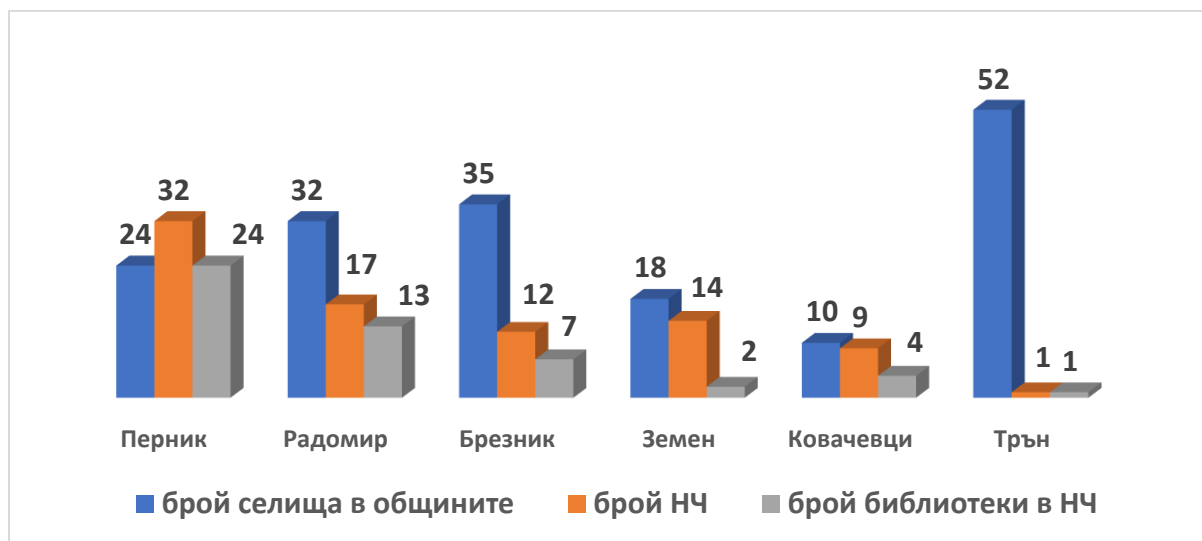

В Област Перник в края на 2016 година са регистрирани 85 читалища. Изискването за минимален брой библиотечни единици за регистрация на читалищните библиотеки редуцира броя им до 49. Преглед на данните от Регистъра на обществените библиотеки дава информация, че най-малкия брой библиотечни единици, с които е регистрирана читалищна библиотека в Област Перник е 3057 броя. Почти една

четвърт от библиотеките притежават под пет хиляди библиотечни единици. Близко половината са с фонд от 5 до 10 хил. библиотечни единици. Една пета от библиотеките са в диапазона между десет и двайсет хиляди единици. Четири библиотеки в областта поддържат фонд от 20 до 30 хиляди, а само три се очертават като големи с фонд доста над 30 хиляди библиотечни единици.

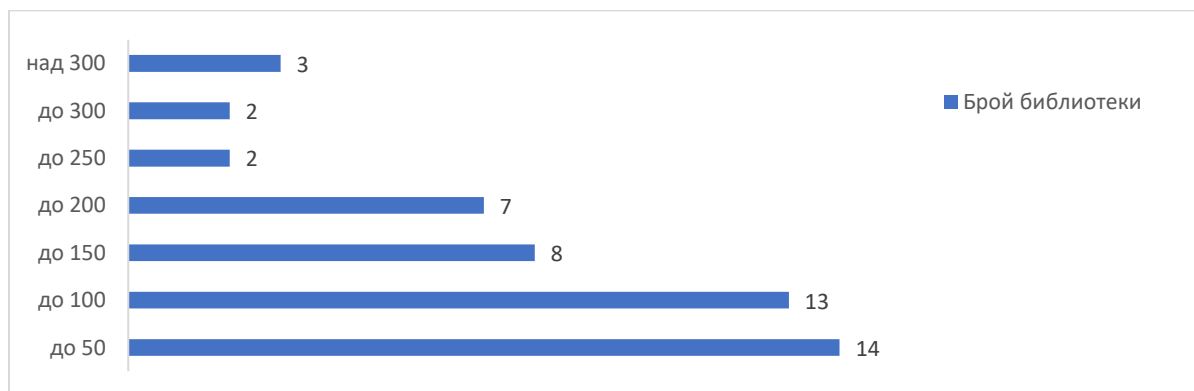
По общини картината не е радваща, защото на практика се намаляват възможностите на читалищата, където няма условия и съответния брой библиотечни единици, да предоставят библиотечни услуги за жителите на най-малките по население селища в общините в област Перник.

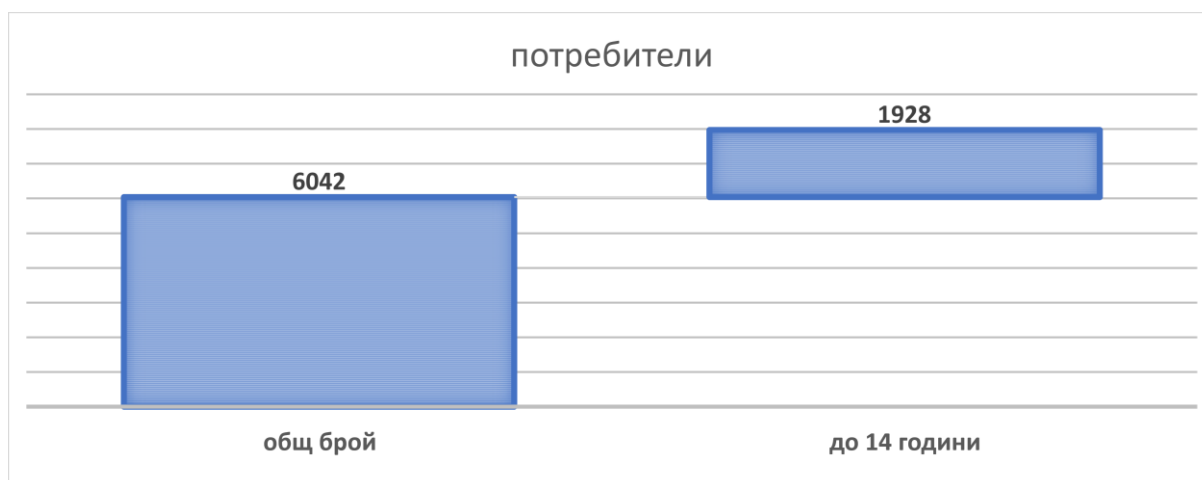
Налице са условия и възможности по отношение на материалната база и персонала да се работи за достигане на минималния брой библиотечни единици в още читалищни библиотеки в областта, които също да се регистрират съгласно изискванията на ЗОБ.

По отношение на показателя „жители на населеното място“ е необходимо да се прецизира броя на населението, посочвано от читалищата в кварталите на областния град. Няколко от тях са посочили, че обслужват цялото население на община Перник от над сто хиляди жители. В следващата графа е посочен брой на потребителите между 160 и 260. **Необходимо е да се прецизират изискванията, така че читалищата да посочват броя жители на съответния район от града, където развиват дейността си, както са постъпили по-голямата част от колегите от читалищата на територията на град Перник.**

Анализът на данните по следващия показател „потребители на библиотеката“ ни дава основание да отбележим, че заедно всички читалищни библиотеки в областта имат над 6 хиляди потребители. Най-голям брой от библиотеките обслужват до 50 потребители. С една по-малко са библиотеките, които обслужват до 100 потребители. На графиката е представен броя на читалищата, обслужващи брой потребители по групи, как следва:

Трябва да обърнем внимание върху трите библиотеки, които обслужват над 300 потребители. Това са библиотеките в читалищата в Радомир, Брезник и Трън - общински центрове, където все още има училища. Отправляме препоръка тези библиотеки да се ползват с приоритет при кандидатстване за обогатяване на библиотечния фонд.

Една трета от регистрираните потребители в библиотеките са на възраст до 14 години. Тази констатация засилва необходимостта от по-голямо взаимодействие между училищата и библиотеките в читалищата за удовлетворяване потребностите на този най-голям дял потребители.

Библиотечните единици в регистрираните читалищни библиотеки надхвърлят 620 хиляди. Непериодичните библиотечни документи са 3558 броя.

Деветдесет са направените през 2015 година абонаменти от читалищните библиотеки. Половината от библиотеките не са могли да заделят средства и не са правили нито един абонамент. Десет библиотеки са само с по един абонамент. На практика по-малко от една трета от библиотеките са си позволили да разходват средства за абонамент за периодични издания, което би могла да е причина за отлив на потребители на отделни места.

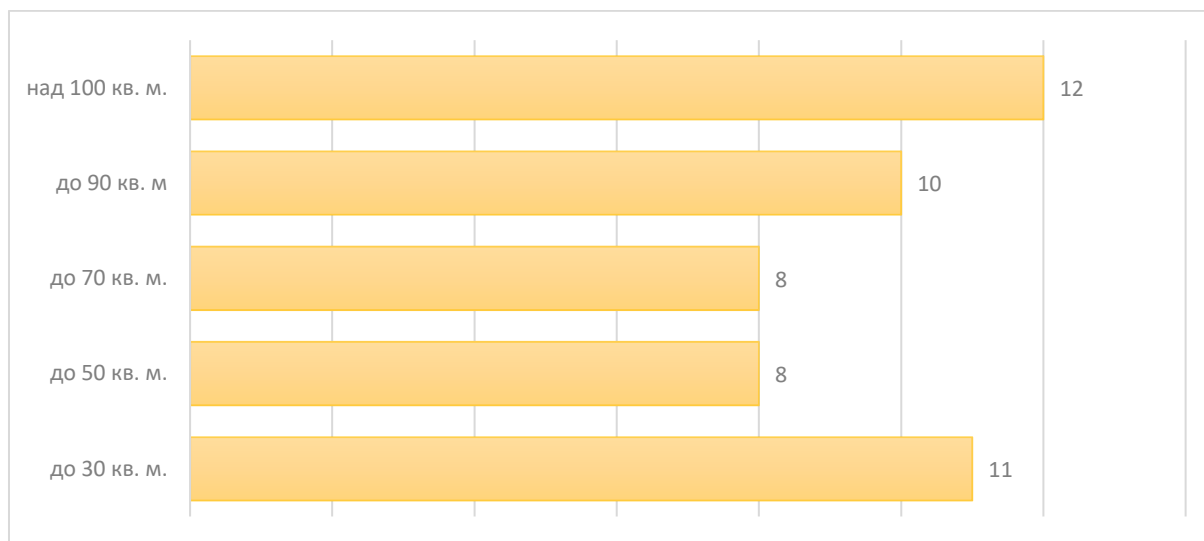
Обществените библиотеки в областта сериозно са засили интереса на потребителите да посещават читалните, където през 2015 са регистрирани близо 33 хиляди посещения. Посетителите ползвали услуги за дома са с пет хиляди по-малко.

Забелязва се интерес към организираните от библиотеките събития, които през 2015 година са били посетени от близо 9,5 хиляди жители на областта.

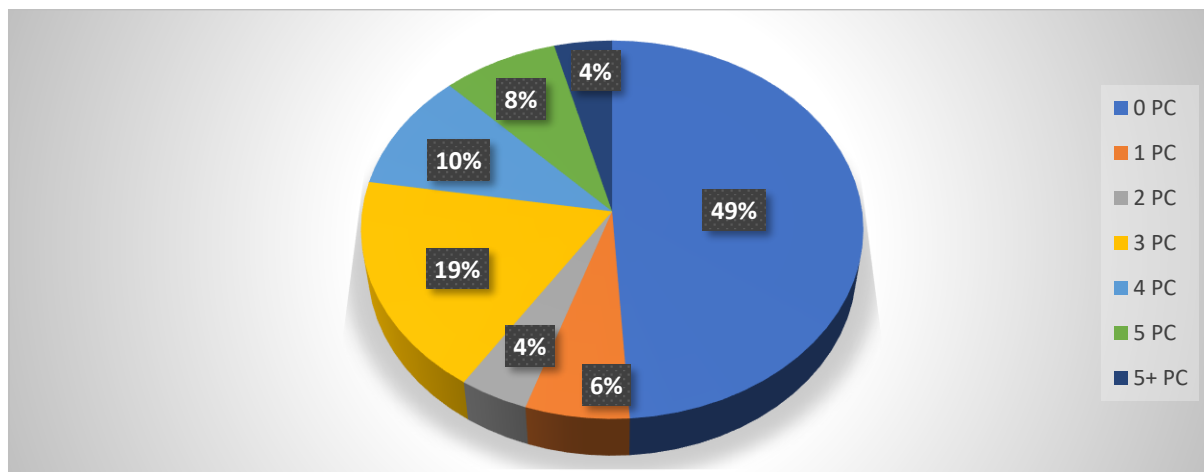
Повече от половината обществени библиотеки в областта работят на четири часа, както е показано на диаграмата. В голяма част от читалищата единствената субсидирана бройка е разпределена наполовина за библиотекар и за читалищен секретар. РЕКИЦЧ Перник дава препоръка през 2017 година приоритет за областта при отпускането на нови субсидирани бройки да има по позиция „библиотекар“.

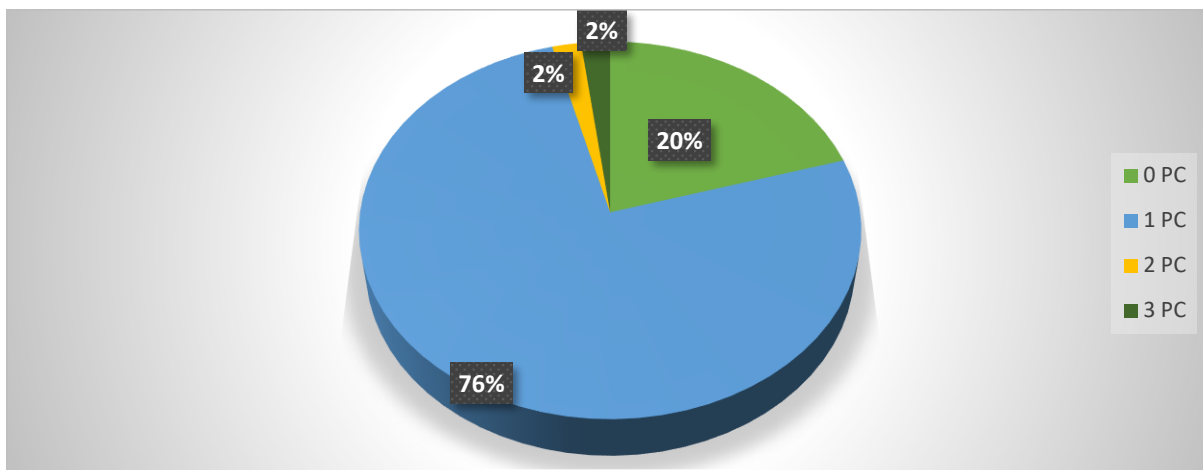
Помещенията на библиотеките в читалищата в област Перник заемат площ над 4000 кв. метра, което обуславя потребността от грижата за поддържането на сградния фонд. За тази грижа, читалищата се нуждаят от сериозната подкрепа на общините, която към момента е налице.

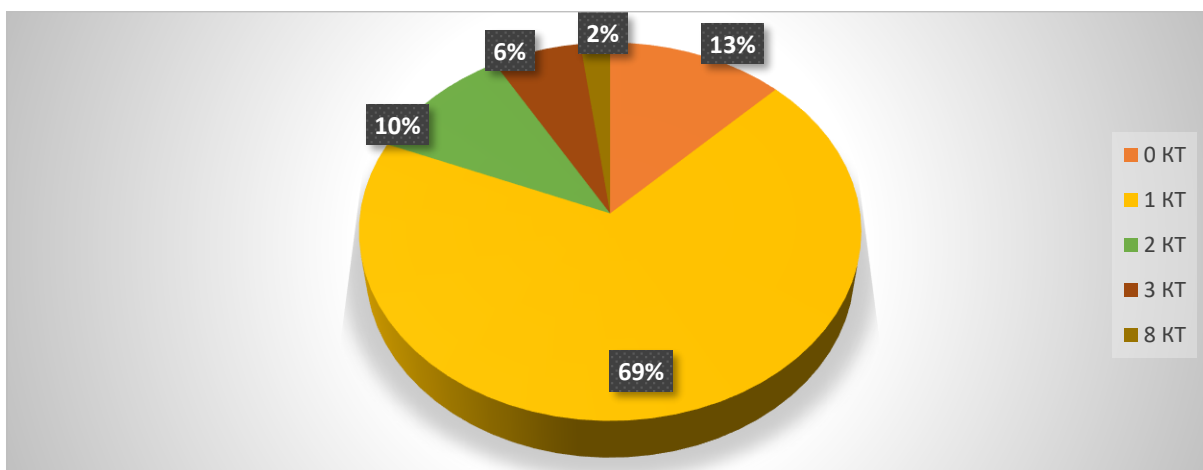
В читалищните библиотеки в област Перник в края на 2015 година функционират 97 компютъризирани работни места за потребители. Средно това прави по две работни места в читалищна библиотека. В действителност картината обаче е доста по-различна. В половината от библиотеките няма нито едно компютъризирано работно място, което определяме като сериозен проблем.

Каква е картината по отношение на компютъризираните работни места за библиотечния персонал!? Тя се отличава съществено от тази по предходния показател. В 36 от библиотеките специалистите разполагат с компютър. Една пета от библиотеките нямат нито един компютър, което очертаваме като сериозен проблем за ефективната работа на библиотечните специалисти.

Наличието на работеща копирна техника е следващият показател, който е обект на анализа. В края на 2015 година само в шест от читалищните библиотеки няма никаква копирна техника. Близо 70 на сто от библиотеките разполагат с такава техника. В 18 процента от читалищата има по повече от една копирна машина.

Много сериозен е проблема по отношение на оборудването за хора с увреждания. На практика само една читалищна библиотека може да посреще и да работи ефективно с хора в неравностойно положение. Констатацията е повод да се проведе обсъждане и да се набележат конкретни мерки за решаването на този сериозен проблем.

УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ:

- Нито една читалищна библиотека не е участвала в международен проект. Петнайсет са библиотеките, които отчитат участие в национален проект и това са изцяло проекти по линия на МК за обновяване на библиотечния фонд.
- Петнайсет читалищни библиотеки са кандидатствали с национални проекти през 2015 година, но одобрен и финансиран е само един.
- Едно единствено участие в регионален проект се отчита през 2015 от читалищна библиотека и това е нискобюджетен проект, финансиран по Програмата за развитие на читалищната дейност на Община Перник.

Тези факти са повод за сериозна равностметка, в началото на която трябва да се отчете, че грантовете за библиотеките не са кой знае колко. Сериозно обаче трябва да се постави въпроса с компетенциите, възможностите и желанието на колегията за работа по проекти.

Голяма част от колегите в библиотеките бяха включени в дългосрочната програма „Глобални библиотеки – България“, по която се проведе поредица обучения в различни направления, едно от които бе работата по проекти. Очевидно те не са дали съществен напредък. Причината обаче, не е в качеството на провежданите обучения, а до голяма степен в липсата на мотивация у колегите за работа по проекти от една страна и от друга в нежеланието им да развиват компетенции за работа в това направление. Това налага да се работи активно за повишаване степента на мотивацията сред колегите.

В читалищните библиотеки в областта в момента работят петдесет и един библиотекари, двайсет и четири от които са заети на осем часа, а останалите двайсет и седем са на четири часов работен ден. В много от читалищата длъжността библиотекар се заема едновременно от читалищния секретар.

Само осемнайсет от библиотекарите в читалищните библиотеки са с висше образование, а останалите трийсет и трима – със средно.

Резултатите по този показател ясно очертават необходимостта от предприемане на активни мерки за повишаване на квалификацията на персонала в читалищните библиотеки, което е предпоставка за постигане на по-високи резултати в тази сфера на дейност на народните читалища.

Изготвили:

/инж. Владимир Русев/

/Зорница Вангелова/

Януари 2017

Перник

ПОКАЗАТЕЛИ / ДАННИ ОТ РЕГИСТЪРА НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ БИБЛИОТЕКИ

0. Брой регистрирани читалища 1. Брой регистрирани библиотеки 2. Жители на населеното място 3. Потребители на библиотеката 4. Потребители до 14 години 5. Библиотечни единици 6. Непериодични библиотечни документи 7. Абонирани периодични издания 8. Посещения - за дома 9. Посещения - в читалня 10. Посещения на организирани събития 11. Работно време на библиотеката на 4 часа/на 8 часа	12. Обща площ на библиотеката 13. Компютъризирани работни места за потребители 14. Компютъризирани работни места за библиотечния персонал 15. Копирна техника 16. Оборудване за хора с увреждания 17. Участия в регионални проекти 18. Участия в национални проекти 19. Участия в международни проекти 20. Щатни бройки 21. Служители с висше образование 22. Служители със средно образование - професионална квалификация

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Област Перник	85	49	392085	6042	1928	620816	3558	90	27114	32815	9411	26/23	5473	97	42	62	1	1	15	0	38	18	33
Община Перник	32	22	360145	2853	952	313210	1917	51	15204	14660	5761	8/14	1895	38	15	26	0	1	9	0	19	8	14
Община Радомир	17	13	18694	1248	497	140300	936	20	5249	5086	3343	11/2	1019	25	15	22	1	0	5	0	9,5	7	8
Община Брезник	12	7	6240	955	300	100698	495	19	4258	5408	70	3/4	1727	19	6	7	0	0	0	0	5	1	6
Община Земен	14	2	2067	113	37	19775	0	0	213	595	194	2/0	147	4	2	2	0	0	0	0	1	1	1
Община Ковачевци	9	4	890	267	46	24055	16	0	302	126	40	2/2	185	6	3	3	0	0	1	0	3	0	4
Община Трън	1	1	4049	606	96	22778	194	0	1888	6940	3	0/1	500	5	1	2	0	0	0	0	1	1	0